

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بافت شناسی پیشرفتہ ۱

دکتر احمد علی محمد پور
استاد دانشگاه فردوسی مشهد

سرشناسه:	محمدپور، احمدعلی، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور:	بافت‌شناسی پیشرفته ۱/ احمدعلی محمدپور؛ ویراستار علمی زهره سعادت‌فر.
مشخصات نشر:	مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری:	۳۲۸ص: مصور (رنگی)، جدول (رنگی)، نمودار (رنگی)؛ ۲۲ × ۲۹ س.م.
فروست:	دانشگاه فردوسی مشهد، انتشارات؛ ۷۴۱.
شابک:	ISBN: 978-964-386-432-3
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیبا.
موضوع:	بافت‌شناسی -- راهنمای آموزشی (عالی).
موضوع:	Histology-- Study and teaching (Higher)
شناسه افزوده:	سعادت‌فر، زهره، ۱۳۳۹-، ویراستار.
شناسه افزوده:	دانشگاه فردوسی مشهد. انتشارات.
رده‌بندی کنگره:	QM552
رده‌بندی دیویی:	۶۱۱/۰۱۸۰۷۶
شماره کتابشناسی ملی:	۵۸۹۵۲۷۱

بافت‌شناسی پیشرفته ۱

انتشارات
۷۴۱

پدیدآورنده: دکتر احمدعلی محمدپور
 ویراستار علمی: دکتر زهره سعادت‌فر
 ویراستار ادبی: هانیه اسدیپور فعال مشهد
 مشخصات: رحلی، ۲۵۰ نسخه رنگی، چاپ اول، زمستان ۱۳۹۸
 چاپ و صحافی: چاپخانه آستان قدس رضوی
 بها: ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال
 حق چاپ برای انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد محفوظ است.

مراکز پخش:

فروشگاه و نمایشگاه کتاب پردیس: مشهد، میدان آزادی، دانشگاه فردوسی مشهد، جنب سلف یاس
 تلفن: ۳۸۸۰۲۶۶۶-۳۸۸۳۳۷۲۷ (۰۵۱)
 مؤسسه کتابیران: تهران، خیابان کارگر جنوبی، خیابان لبافی‌نژاد، بین خیابان فروردین و اردیبهشت،
 شماره ۲۳۸، تلفن: ۶۶۴۹۴۴۰۹-۶۶۴۸۴۷۱۵ (۰۲۱)
 مؤسسه دانشیران: تهران، خیابان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت) نبش خیابان نظری، شماره ۱۴۲
 تلفکس: ۶۶۴۰۰۲۲۰-۶۶۴۰۰۱۴۴ (۰۲۱)

<http://press.um.ac.ir>

Email: press@um.ac.ir

فهرست مطالب

۴	پیشگفتار مؤلف
۵	فصل اول: انواع میکروسکوپ
۱۷	فصل دوم: روش تهیه مقاطع بافتی
۵۹	فصل سوم: سلول شناسی
۹۳	فصل چهارم: اتصالات سلولی
۱۰۵	فصل پنجم: بافت پوششی
۱۲۷	فصل ششم: بافت پوششی غده‌ای
۱۴۵	فصل هفتم: بافت همبند یا پیوندی
۱۸۷	فصل هشتم: بافت غضروفی
۱۹۹	فصل نهم: بافت استخوانی
۲۲۵	فصل دهم: بافت خون و خون ساز
۲۵۹	فصل یازدهم: بافت عضلانی
۲۸۱	فصل دوازدهم: بافت عصبی
۳۱۷	نمایه فارسی
۳۲۵	Index

پیشگفتار مؤلف

بافت‌شناسی یکی از دروس مهم علوم پایه در رشته‌های مختلف علوم پزشکی است و به دلیل ارتباط نزدیک آن با سایر علوم زیستی مانند زیست‌شناسی، جانورشناسی، بیولوژی سلولی، فیزیولوژی و آسیب‌شناسی، درک صحیح و وجود اطلاعات کافی از بافت‌شناسی می‌تواند در شناخت سایر علوم کمک شایانی کند. با پیشرفت علم زیست‌شناسی، رشته‌های جدیدی مانند زیست‌شناسی سلولی و مولکولی ایجاد شده‌اند که این رشته‌ها بر اصول کلاسیک دانش بافت‌شناسی تأثیر عمیقی گذاشته‌اند و سبب شده‌اند که علم بافت‌شناسی توسعه یابد و حجم گسترده‌ای از کشفیات تازه را در خود جای دهد.

یکی از دشوارترین جنبه‌های بافت‌شناسی، ارائه تصاویر دوبعدی با میکروسکوپ نوری و الکترونی است که از دانشجویان انتظار می‌رود با تمرین و ممارست مستمر در مباحث نظری و عملی به ماهیت سه‌بعدی حقیقی بافت دست یابند. با توجه به اهمیت دروس علوم پایه و کمبود منابع فارسی جامع در این زمینه، تهیه یک منبع درسی بافت‌شناسی پیشرفته که هم پاسخ‌گوی نیازهای علمی دانشجویان علوم پزشکی و سایر رشته‌های تحصیلات تکمیلی وابسته به رشته بافت‌شناسی باشد و هم رضایت طراحان برنامه آموزشی را جلب کند، ضروری به نظر می‌رسید. بنابراین تصمیم گرفتم منبعی جامع و معتبر برای این درس تهیه کنم که مطالب آن در چهارچوب زمان‌بندی فعلی آموزش باشد و دربرگیرنده تمام سرفصل‌های مصوب وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری در درس بافت‌شناسی عمومی باشد. از آنجاکه فراگیری مطالب بافت‌شناسی، بدون استفاده از تصاویر مربوط به هر مبحث امکان‌پذیر نیست، تصمیم گرفته شد همراه با توضیحات مطالب بافت‌شناسی هر فصل از کتاب، تصاویری واضح، گویا با جزئیات لازم درج شود که از مزایای ارزنده این کتاب است و به درک عمیق دانشجویان کمک مؤثری می‌کند. از مزایای دیگر این کتاب، استفاده از معادل فارسی اصطلاحات انگلیسی بافت‌شناسی در متن است و به این ترتیب، خواننده کتاب به آسانی می‌تواند به معانی فارسی آن‌ها دسترسی یابد.

باوجود اینکه تلاش فراوانی کرده‌ام تا یک مجموعه کامل و دقیق در درس بافت‌شناسی عمومی ارائه کنم، ممکن است کاستی‌ها و نواقصی نیز در این اثر وجود داشته باشد. به همین سبب از پیشنهادها و نکته‌سنجی‌هایی که سبب بهبود کیفیت این کتاب شود، استقبال و قدردانی می‌شود. امیدوارم مطالب این کتاب، برای دانشجویان عزیز در رشته‌های مختلف علوم پزشکی و سایر رشته‌های وابسته مفید باشد و مقبول اهل علم و معرفت واقع شود.

با آرزوی توفیق الهی

دکتر احمدعلی محمدپور

استاد بخش بافت‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد

پاییز ۱۳۹۸